

Business un ekonomika

Veiksmes stāsts? No desmit Latvijas cilvēkiem 3 ir nabadzīgi. Un viņi godīgi strādā, maksā nodokļus (101)

23.oktobris 2016 20:52

[Tweet](#)

Zem nabadzības riska - 606 000 Latvijas iedzīvotāju. To par šokējošu situāciju dēvē tiesībsargs Juris Jansons, svētdien vēstīja raidījums "LNT Ziņu Top 10".

Hronisks naudas trūkums "lauž" arī psiholoģiski. Izvilkt dzīvību var, taču tiek kavēti komunālie maksājumi, grūti atdot kredītus, nemaz nerunājot par normu šad tad kaut kur aizbraukt paceļot. No 10 iedzīvotājiem trīs dzīvo nabadzībā. (Attēlam ir ilustratīvs raksturs.)

"Redziet, tas ir daudz, un tā situācija pasliktinās. Ja vēl iepriekšējos periodos tas bija bremzējis, tad šobrīd nekas par to

[ŠODIEN TOPĀ](#)
[LASĪTĀKĀS](#) | [APSPRIESTĀKĀS](#) | [JAUNĀKĀS](#)

1

[Dienas bilde: tā tagad izskatās Kolkas ragā](#)

(18)

neliecina, situācija pasliktinās," raidījumam norāda Jansons.

Saskaņā ar jaunākajiem aprēķiniem par nabadzīgiem var saukt tos iedzīvotājus, kuru ikmēneša ienākumi ir zem 291 eiro. Savukārt par nabadzīgu ģimeni uzskata tādu, kur diviem pieaugušajiem un diviem bērniem vecumā līdz 14 gadiem mēnesī jāiztiek ar summu līdz 612 eiro.

"Runa ir par tiem cilvēkiem, kas ir godprātīgi strādājuši, maksājuši nodokļus, atbildīgi izturējušies pret savu veselību, ir izglītoti," pauda Jansons. Nabadzības un sociālās atstumtības riskam lielākoties pakļauti pensionāri. 70% jāiztiek ar mazāk nekā 300 eiro mēnesī. Tāpat riska grupā ir invalīdi, vientuļās sievietes, vientuļie vecāki ar bērniem, ilgstošie bezdarbnieki.

Centrālās statistikas pārvaldes ienākumu un dzīves apstākļu statistikas daļas vadītājs Viktors Veretjanovs norāda: "Nabadzības risks ļoti korelē ar izglītības līmeni – jo augstāka ir izglītība, jo zemāks nabadzības risks. Iedzīvotājiem ar pamatskolas vai zemāku izglītību nabadzības risks ir aptuveni 34%, bet cilvēkiem ar augstāko izglītību ir nepilni 7%. Tā starpība ir ļoti ievērojama". Latvijas Pretnabadzības tīkls, kas apvieno 40 nevalstiskās organizācijas, vērtē – ja valstī 31% ir nabadzīgu cilvēku, tad politiķu daudzdzīvotājs Latvijas veiksmes stāsts esot klaji, ciniski meli. Latvijas Pretnabadzības tīkls valdes priekšsēdētāja Laila Balga stāsta: "Gribas kliegt par to, ka Latvija ir pārāk dziļā nabadzībā, salīdzinājumā ar to, kā dzīvo cilvēki Eiropā, Ziemeļvalstīs vai pat citā pasaules daļā. Un jautājums ir par to – kāpēc valsts nevēlas dot cilvēkiem maciņā naudu?"

Turklāt hronisks naudas trūkums negatīvi ietekmējot sabiedrības vispārējo psiholoģisko stāvokli. "Šajā brīdī parādās situācija, ka Latvija ir pirmajā vietā pašnāvību ziņā Eiropas Savienībā, un mēs par to arī maz runājam," norāda Laila Balga. Nabadzības riska indeksa noteikšanā tiek ņemti vērā arī materiālās nenodrošinātības rādītāji.

Trūkumu raksturo nespēja segt komunālo pakalpojumu rēķinus, īri vai atmaksāt kredītu, uzturēt mājokli siltu, segt neparedzētus izdevumus, katru gadu vienu nedēļu doties brīvdienās ārpus mājām, ēst gaļu, putnu gaļu vai zivis katru otro dienu, lietot savām vajadzībām vieglo auto, iegādāties veļas mazgājamo mašīnu, iegādāties televizoru un nespēja nopirkt un lietot telefonu. Ja uz vismaz diviem jautājumiem ir noraidoša atbilde, tiek uzskatīts, - persona vai mājsaimniecība ir pakļauta ekonomiskai spriedzei. Ja ir trīs faktori, tā ir materiālā nenodrošinātība, bet ja ir četri rādītāji, to jau uzskata par dziļu materiālo nenodrošinātību.

Latvijas Pretnabadzības tīkls valdes priekšsēdētāja uzsver: "Ja cilvēkam ir sajūta, ka nevar normāli paēst, nevar kaut reizi mēnesī normāli apmeklēt kultūras pasākumu, un man jārunā par tik jutīgu jautājumu, ka trešdaļai iedzīvotāju nav iespējams salabot zobus, ka cilvēkam ir noteiktas kvotas, cik viņš drīkst būt slims vai vesels. Tā ir ārkārtīgi augsta diskriminācija šajā valstī."

"Ja GMI ir daži desmiti eiro, nu, paklausieties, tas taču ir izsmiekls, kas nekur nav balstīts uz nekādiem

2	<u>Zeltiņas māsa sasit vīra glauno vāģi</u>	(66)
3	<u>Devīni elles loki jeb - ar ko jārēķinās, meklējot mūsdienīgi aprīkotu īres dzīvokli Rīgā</u>	(89)
4	<u>Laiques vai nelaiques rats? Cilvēkos raisa sašutumu "SuperBingo" zudušie 25 000 eiro. VIDEO</u>	(68)
5	<u>Jūlija Visocka pastāsta, kā notievēt bez diētām. VIDEO</u>	(7)

ekonomiskiem aprēķiniem," pauž tiesībsargs. Iedzīvotāji zem nabadzības riska sliekšņa Latvijā visvairāk nespēj atļauties segt neparedzētus izdevumus, doties brīvdienās ārpus mājām reizi gadā, nav līdzekļu gaļas un zivju ēšanai katru otro dienu, tāpat ir problēmas segt regulāros rēķinus. Šāda materiālā nenodrošinātība tikpat kā nepastāv Luksemburgā, Zviedrijā, Somijā un Dānijā. Savukārt sliktāka situācija par Latviju ir vien Ungārijā, Rumānijā un Bulgārijā. Pie vainas tam – zemās algas. Tiesībsargs nosūtījis vēstuli Valsts prezidentam Raimondam Vējonim, akcentējot - ir nenormāli, ka vairāk nekā pusmiljons iedzīvotāju cīnās par izdzīvošanu. Prezidents reaģēja šonedēļ. Pēc tikšanās ar Pensionāru federāciju, Vējonis atzina, ka sociālā nevienlīdzība un medicīnas nepieejamība ir pat valsts drošības jautājums. Taču neko vairāk par to prezidents nav spējis izdarīt.

"Manuprāt, Valsts prezidentam tagad vajadzētu daudz intensīvāk iejaukties valdības un parlamenta darbā ar savu skaļu vārdu, ar savu vienu, otru konkrētu teikumu sociālās atbildības virzienā," norāda Jansons. Sociālekonomiskie eksperti uzsver - nabadzību var mazināt ar sabiedrības vidusslāņa palielināšanas stimulēšanu. Ar ko tieši Latvijā tiek saprasta vidusšķira, kas ir tai raksturīgais ienākumu līmenis, īstas skaidrības nav ne politiķiem un pat ne Centrālās statistikas pārvaldei. Latvijā nav veikts pietiekami daudz pētījumu, lai izveidotu skaidru sociālā sadalījuma sistēmu. Tas nozīmē – oficiālajā statistikā šobrīd netiek izmantots sociālās šķiras princips.

"Šis vidusslānis Latvijā neapšaubāmi arī ir, bet ir jārunā, kādas pazīmes, kādas iezīmes raksturo šo vidusslāni. Klasiski socioloģijā ar vidusslāni apzīmē tādas patēriņa lietas, tā ir spēja iegādāties ilglaicīgas patērēšanas priekšmetus, tā ir spēja doties ilgākos un tālākos vasaras ceļojumos," norāda LU SZF Socioloģijas programmas direktore Aija Zobena. Socioloģiski analizējot, sociālo šķiru struktūra Latvijā vērtējama kā izkropļota, jo tradicionāli ar vidusšķiru saprot personas ar augstu izglītības un kultūras kapitālu, kas strādā intelektuālu, nevis fizisku darbu, un līdz ar to alga tiek uzskatīta par atbilstoši augstu. Tas viss strādā Rietumeiropā, bet ne Latvijā.